



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

P/12/123
LPO-4101-10-03/2012

Poznań, dnia 31 lipca 2012 r.

Pan
Paweł Rajski
Starosta Ostrowski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Starostwie Powiatowym w Ostrowie Wielkopolskim kontrolę w zakresie zapewnienia w latach 2009-2012 (do dnia 15 maja) dostępu do badań diagnostycznych z wykorzystaniem specjalistycznej aparatury medycznej oraz nadzoru nad zakupem i wykorzystaniem tej aparatury przez utworzony zakład opieki zdrowotnej.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 23 lipca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Staroście niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Starostwa służące zapewnieniu w latach 2009-2012 (do dnia 15 maja) dostępu do badań diagnostycznych z wykorzystaniem specjalistycznej aparatury medycznej oraz nadzór nad utworzonym zakładem opieki zdrowotnej w zakresie zakupu i wykorzystania tej aparatury.

Negatywną ocenę uzasadnia przede wszystkim nierealizowanie zadań wynikających z uchylonego z dniem 1 lipca 2011 r. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 listopada 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru nad samodzielnymi publicznymi zakładami opieki zdrowotnej i nad jednostkami transportu sanitarnego², skutkujące dofinansowaniem zakupu specjalistycznej aparatury medycznej, bez dokonania analizy i oceny możliwości jej wykorzystania.

Powiat Ostrowski, będąc organem założycielskim dla Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowie Wielkopolskim (ZZOZ), w okresie objętym kontrolą NIK nie przeprowadził żadnej kontroli w zakresie realizacji zadań statutowych, dostępności i poziomu udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz prawidłowości gospodarowania mieniem, co było niezgodne z § 7 ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia, który stanowił, iż podmiot sprawujący nadzór przeprowadza kontrole okresowe i sprawdzające oraz że kontrole okresowe są podejmowane co najmniej raz w roku celem dokonania okresowej oceny działalności jednostki organizacyjnej. Powiat Ostrowski nie miał wiedzy o stanie wyposażenia tego ZZOZ w specjalistyczną aparaturę diagnostyczną, a także co do jej stanu technicznego i stopnia wykorzystania przy udzielaniu świadczeń medycznych.

Dostępność mieszkańców Powiatu do badań diagnostycznych z wykorzystaniem specjalistycznej aparatury diagnostycznej i związanych z tym ewentualnych potrzeb inwestycyjnych ZZOZ, nie była przedmiotem analiz i ocen prowadzonych w Starostwie Powiatowym w Ostrowie Wielkopolskim (Starostwo).

¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 82 ze zm.

² Dz. U. z 1999 r., Nr 94, poz. 1097

W ocenie NIK, świadczy to o nierzetelnym nadzorze nad działalnością ZZOZ, sprawowanym przez Powiat Ostrowski w kontrolowanym okresie. Do dnia 1 lipca 2011 r. szczegółowe zasady sprawowania tego nadzoru określone zostały w §§ 2 i 3 przywołanego wyżej rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 listopada 1999 r. Obowiązek podmiotu sprawującego nadzór, polegający na ocenie dostępności, poziomu i jakości udzielanych świadczeń, określony został natomiast w art. 67 ust. 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej³, a następnie w art. 121 ust. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁴.

Zdaniem NIK, nieprawidłowości tych nie tłumaczy podnoszona w wyjaśnieniach wiedza pracowników Starostwa o potrzebach inwestycyjnych ZZOZ, jaką nabywali na podstawie wniosków o środki finansowe na zakup sprzętu i aparatury medycznej. O przekazanie wykazu tego sprzętu wystąpiono do ZZOZ dopiero w trakcie kontroli NIK.

Pomimo braku rozeznania potrzeb ZZOZ w zakresie specjalistycznej aparatury diagnostycznej, a także bez przeprowadzenia analizy możliwości jej wykorzystania, Zarząd Powiatu Ostrowskiego w dniu 30 września 2009 r. zaakceptował i dofinansował (1 mln. zł) zakup takiej aparatury⁵ z udziałem środków europejskich (przeszło 3,3 mln. zł). NIK zwraca uwagę, że obowiązek wykonania analizy ekonomicznej, przed zakupem aparatury medycznej o wartości przekraczającej 3,5 tys. zł, określony został przez Radę Powiatu Ostrowskiego w uchwale z dnia 26 marca 2009 r. (nr XXVI/207/2009).

Nie kwestionowaną wartością tego zakupu jest poprawa jakości świadczonych usług diagnostycznych oraz skrócenie czasu ich przeprowadzenia. NIK zwraca jednak uwagę na bardzo niski poziom wykorzystania zakupionej aparatury diagnostycznej oraz spadkową tendencję liczby wykonywanych na niej badań, spowodowane ograniczonymi możliwościami finansowania tych świadczeń przez Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ). Ustalenia kontroli wykazały bowiem, że zakupowi przez ZZOZ specjalistycznej aparatury diagnostycznej nie towarzyszył odpowiedni kontrakt z NFZ. W sytuacji braku możliwości wykonywania odpłatnych badań diagnostycznych z wykorzystaniem aparatury zakupionej z udziałem środków europejskich, w okresie pięciu lat od zakupu, a także szybkiej dekapitalizacji tego sprzętu – zakup ten, zdaniem NIK, nie był efektywny.

W Starostwie, w kontrolowanym okresie, nie dokonano oceny wpływu zakupu specjalistycznej aparatury diagnostycznej na koszty eksploatacji, a także na sytuację finansową ZZOZ. W ocenie NIK, wysokie koszty eksploatacyjne zakupionej aparatury diagnostycznej miały wpływ na zwiększenie straty ZZOZ. W kontrolowanym okresie, strata ta zwiększyła się z 3,8 mln. zł na koniec 2009 r. do 4,9 mln. zł na koniec 2010 r. i 6,3 mln. zł na koniec 2011 r.

Zarząd Powiatu Ostrowskiego podjął w 2011 r. działania mające na celu m. in. poprawę wyniku finansowego ZZOZ. NIK zwraca uwagę na potrzebę uwzględnienia w tych działaniach wpływu zakupu specjalistycznej aparatury diagnostycznej na sytuację finansową ZZOZ.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań organizacyjnych w celu zapewnienia skutecznego nadzoru nad ZZOZ w zakresie zakupu i wykorzystania specjalistycznej aparatury diagnostycznej.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Starostę w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

³ Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 112, poz. 654 ze zm.

⁵ tomograf komputerowy oraz 2 aparaty ultrasonograficzne